

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3C/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822200350
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslava Tóthová Gederová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8822200350.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou pred sudkyňou JUDr. Jaroslavou Tóthovou Gederovou v spore žalobcu: Slovenská republika, v mene ktorej koná Okresná prokuratúra Vranov na Topľou, so sídlom Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, proti žalovanému: A. B. nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Drobňák, s.r.o., IČO: 47 255 528, so sídlom Sídlisko I 997, Vranov nad Topľou o zaplatenie 2 740,72 Eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý sumu 2.740,72 Eur vydať Slovenskej republike zastúpenej Okresným úradom Prešov do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Súd žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou tunajšiemu súdu dňa 14.02.2022 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Svoju žalobu odôvodnil tým, že Okresný súd Vranov nad Topľou trestným rozkazom č. k. 1T/13/2021 zo dňa 29.04.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25.05.2021 uznal obvineného A. B. vinným zo spáchania pokračujúceho prečinu neoprávnené nakladanie s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a pokračujúceho prečinu neoprávnené podnikanie podľa § 251 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona sčasti spáchaného v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Skutok, pre ktorý bol žalovaný uznaný vinným, spočíval v tom, že neoprávneným podnikaním - sústavnou činnosťou za účelom dosiahnutia zisku samostatne vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť v období minimálne od 22.03.2018 až do 04.09.2018 kupoval ojazdené motorové vozidlá, tieto rozoberal a následne predával náhradné diely, pričom touto činnosťou nadobudol prospech minimálne v sume 2.740,72 Eur. Túto činnosť žalovaný vykonával bez živnostenského oprávnenia, a teda v rozpore so zákonom č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný svojou činnosťou získal bezdôvodné obohatenie v sume najmenej 2.740,72 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi cenou, za ktorú boli motorové vozidlá zakúpené a cenou, za ktoré boli žalovaným predané (náhradné diely z týchto vozidiel), po odpočítaní preukázaných nákladov súvisiacich s doručovaním dielov tretím osobám prostredníctvom doručovacích spoločností. Vzhľadom k tomu, že niet komu bezdôvodné obohatenie vydať, musí sa vydať štátu, aby bezdôvodné obohatenie nezostalo tomu, kto sa na iných úkor obohatil, teda žalovanému.

2. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 3C/5/2022-60 zo dňa 09.11.2022 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Voči uvedenému rozsudku podal žalobca odvolanie.

3. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 8Co/2/2023-132 zo dňa 06.06.2024 rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu v ďalšom

konaní bolo vysporiadať sa s meritom veci, nakoľko v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa žalobca mohol prvýkrát dozvedieť o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil až na základe právoplatného trestného rozkazu, na základe, ktorého bol žalovaný uznaný vinným z trestného činu.

4. Vo veci bolo dňa 21.08.2024 nariadené pojednávanie, ktorého sa zúčastnil žalobca, neprítomný žalovaný ani jeho právny zástupca, ktorí súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Súd preto rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalovaného.

5. Žalobca na pojednávaní poukázal na odôvodnenie krajského súdu týkajúce sa premlčania. V záverečnej reči žiadal, aby súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného povinnosťou vydať bezdôvodné obohatenie v sume 2 740,72 Eur.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový a právny stav veci.

Žalovaný bol trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 1T/13/2021-621 zo dňa 29.04.2021 uznaný vinným z pokračujúceho prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a pokračujúceho prečinu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, sčasti spáchaného v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný peňažný trest v sume 1.200 eur a náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25.05.2021. Uvedenou činnosťou sa mal žalovaný obohatiť minimálne vo výške 2.740,72 eur.

7. Podľa § 93 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, Prokurátor môže podať žalobu, ak ide o uplatnenie nároku štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia,

8. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

9. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

10. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

11. Medzi stranami bolo nesporné, že žalovaný bol odsúdený za trestnú činnosť, ktorá bola kvalifikovaná ako pokračujúci prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a pokračujúci prečin neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, sčasti spáchaného v štádiu pokusu. Rovnako bolo nesporné, že malo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu vo výške 2740,72 Eur. Sporné bolo, či žalovaný je povinný vydať bezdôvodné obohatenie žalobcovi, nakoľko náhradné diely boli predávané jednotlivým osobám, ako aj či došlo k premlčaniu nároku žalobcu.

12. Právna konštrukcia skutkových podstát prečinu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona a prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za ktorý bol žalovaný trestne stíhaný a právoplatne odsúdený, nepripúšťa definovanie subjektu, ktorý by spĺňal hmotnoprávnu podmienku podľa prvej vety § 456 Občianskeho zákonníka. Obohatenie z neoprávneného podnikania a ďalších spáchaných prečinov nevzniklo na úkor osôb, z ktorými žalovaný obchodoval, pretože tieto osoby nemajú postavenie poškodených a nie sú ani v akomkoľvek inom postavení uvedené v skutkových vetách trestného rozkazu. Iba skutočnosť, že určité subjekty (ktoré kupovali náhradné diely od žalovaného) sú z trestného spisu zistiteľné, neznamená, že sú v postavení osôb, ktoré majú právo si neoprávnený prospech uplatňovať. Nemožno konvalidovať konanie žalovaného, ktoré je trestným činom a ktorého následkom je okrem iného aj to, že z nepoctivých zdrojov majetok, o ktorý doposiaľ neprišiel v dôsledku uloženia trestu prepadnutia veci, zostane v jeho vlastníctve. Aj skutková podstata trestného činu podľa § 251 ods. 1 a ods. 2 písm. c) Trestného zákona je postavená na nespôsobilosti páchatel'a konať tak, ako konal (neoprávnené podnikal), preto strata

finančných prostriedkov je len nevyhnutný následok tohto konania, za ktoré sám nesie zodpovednosť. Keďže žalovaný ako páchatel' trestnej činnosti nakupoval vozidlá za vlastné finančné prostriedky, musel si byť vedomý, že sa jedná o nelegálnu činnosť a v prípade odhalenia bol uzrozumený, že o investované prostriedky príde. Odpočítanie nákladov, ktoré vynaložil na páchanie trestnej činnosti pri trestnom čine neoprávneného podnikania ani pri žiadnom inom trestnom čine nie je relevantné. Najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že musí ísť o nevyhnutné náklady, ako sú napríklad náklady spojené s riadnym opatrovaním získanej veci, ktoré by mal rovnako vynaložiť aj ten, ktorému sa vec vracia (R 1/1979).

13. V tejto súvislosti je potrebné prihliadať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva, zmysle ktorej nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Prostriedky nadobudnuté žalovaným páchaním trestnej činnosti teda nie je možné ponechať v jeho majetkovej sfére ako právoplatne odsúdeného páchatel'a, ale je potrebné uplatniť postup podľa § 456 druhá veta Občianskeho zákonníka, na ktorý sú splnené všetky zákonné podmienky, pretože nie je zistený subjekt, na úkor ktorého sa žalovaný páchaním trestnej činnosti obohatil. Občiansky zákonník v druhej vete § 456 priamo počíta s tým, že obohatenie získané z nepoctivých zdrojov sa musí vydať štátu, preto je štát z tohto dôvodu výlučne jediným aktívne legitimovaným subjektom na podanie žaloby a na uplatňovanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z nepoctivého zdroja. Žalovaný v priebehu konania nerozporoval výšku bezdôvodného obohatenia, súd z daného dôvodu zaviazal žalovaného povinnosťou vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 2.740,72 Eur, keďže uvedená suma nebola medzi stranami sporu sporná.

14. Pokiaľ žalovaný namietal, že došlo k premlčaniu nároku, v tomto smere súd poukazuje na ods. 8 uznesenia krajského súdu, v zmysle ktorého krajský súd jasne uviedol, že žalobca sa dozvedel o tom kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil až právoplatnosťou trestného rozkazu Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 1T/13/2021, a teda až právoplatnosťou rozhodnutia začala plynúť premlčacia lehota. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 25.05.2021. Vzhľadom na to, že žaloba bola na tunajšom súde podaná dňa 14.02.2022, nedošlo k uplynutiu ani subjektívnej, ani objektívnej premlčacej lehoty. Nárok žalobcu preto nie je premlčaný.

15. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom nakoľko bol žalobca úspešný v plnom rozsahu, vznikol mu nárok na náhradu trov konania. Žalobcovi však preukázateľne žiadne trovy nevznikli, súd mu preto nárok na ich náhradu ani nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Vranov nad Topľou (§ 355 ods. 1 CSP a § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).